Lietas Nr. C29663514
Lietas arhīva Nr. C-6635-14/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 30.decembrī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese Jolanta Zaškina, ar tiesas sēdes sekretāri Ilvu Rudovsku, piedaloties pusēm, izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu /pers. A/ maza apmēra prasībā pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu piedziņu un

konstatēja

/pers. A/ (turpmāk– prasītāja) cēlusi prasību pret /pers. B/ par uzturlīdzekļu 170 *euro* apmērā piedziņu pušu dēla /pers. C/ uzturam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka pušu laulībā /datums/dzimis dēls /pers. C/. Atbildētājs līdzekļus bērna uzturēšanai nedod. Bērna uzturēšanas izmaksas mēnesī ir 268 *euro*.

Prasītājas vidējie ienākumu esot 400 *euro* mēnesī.

Prasītājai neesot zināmi atbildētāja ienākumi, bet pēc viņas rīcībā esošās informācijas atbildētājs jau vairākus gadus darbojoties apbedīšanas biznesā, kur daļu ienākumu gūstot nelegāli.

Rakstveida paskaidrojumos atbildētājs norāda, ka atzīst prasību 97 *euro* apmērā. Atbildētājs norāda, ka nav pamata iekļaut uzturlīdzekļu aprēķinā īres maksu, jo tā nemainoties atkarībā no dzīvoklī dzīvojošo personu skaita. Turklāt bez prasītājas šajā dzīvoklī dzīvojot arī prasītājas bērns no iepriekšējām attiecībām un prasītājas draugs.

Atbildētājs visu laiku esot devis līdzekļus dēla uzturam 100 *euro* apmērā, taču nevarot to pierādīt, jo maksājis prasītājai skaidrā naudā. Sākot ar 2014.gada augusta mēnesi, atbildētājs sācis pārskaitīt naudu ar bankas starpniecību.

Atbildētājs uzskata, ka uzturlīdzekļu sniegšanas pienākums primāri saistīts ar vecāku mantas stāvokli un šim stāvoklim atbilstošu bērnu nodrošinājumu, lai, nosakot uzturlīdzekļu apmēru maksimāli tiktu nodrošinātas bērna intereses.

Atbildētāja ienākumi nepārsniedzot 100 *euro* mēnesī, tādēļ bērna uzturam nevarot maksāt vairāk par 100 *euro.* Atbildētājam nepiederot ne nekustami īpašumi, ne transportlīdzekļi.

Atbildētājs norāda, ka pušu dēlu jau no dzimšanas palīdzot apgādāt ar visu nepieciešamo atbildētāja māte /pers. D/.

Tiesas sēdē prasītāja prasību uzturēja daļēji, samazinot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru līdz 130 *euro* mēnesī, ņemot vērā atbildētāja mantisko stāvokli un to, ka ir palielinājies prasītājas īrētajā dzīvoklī dzīvojošo personu skaits no trim uz četriem cilvēkiem.

Atbildētājs prasību atzina 100 *euro* apmērā. Papildus paskaidrojumos par prasību norādītajiem argumentiem paskaidroja, ka veselības stāvokļa dēļ ir bijis spiests aiziet no iepriekšējā darba, kas bijis daudz labāk atalgots. Šobrīd dēla uzturam nevarot dot vairāk par 100 *euro* mēnesi, jo šādi esot viņa ikmēneša ienākumi. Atbildētāju pašu uzturot viņa draudzene. Atbildētājs arī uzskata, ka uzturlīdzekļu aprēķinā iekļautās pozīcijas ir nesamērīgi lielas.

Tiesa, noklausījusies pušu paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība uzturētajā apmērā ir apmierināma.

Civillikuma 177.panta trešajā un ceturtajā daļā noteikts, ka vecāku pienākums ir rūpēties par bērnu. Bērna aprūpe nozīmē viņa uzturēšanu, t.i., ēdiena, apģērba, mājokļa, veselības aprūpes nodrošināšanu, bērna kopšanu un viņa izglītošanu un audzināšanu (garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšana, pēc iespējas ievērojot viņa individualitāti, spējas un intereses un sagatavojot bērnu sabiedriski derīgam darbam). Saskaņā ar Civillikuma 179.panta pirmo un otro daļu, vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats sevi var apgādāt. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu neizbeidzas, ja bērns nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Tiesas sēdē noskaidrots, ka pušu dēls dzimis /datums/(21.lietas lapa). Starp pusēm nav strīda par to, ka bērna ikdienas aizgādību realizē prasītāja. Saskaņā ar prasītājas sastādīto aprēķinu, uzturam mēnesī nepieciešami 268 *euro*.

Tiesa uzskata, ka prasītājas sastādītais aprēķins ir pamatots, tajā iekļautās izdevumu pozīcijas ir nepieciešamas normālai bērna garīgās un fiziskās attīstības nodrošināšanai. Ņemot vērā faktu, ka bērns pastāvīgi dzīvo pie prasītājas, prasītājai objektīvi ir labāk zināmas bērna vajadzības, proti, kādi pasākumi būtu jāveic, lai nodrošinātu bērna garīgo un fizisko attīstību, ievērojot šī bērna individualitāti un spējas. Atbildētājs nevarēja objektīvi pamatot, kāpēc, viņaprāt, uzturlīdzekļu aprēķinā norādītie ikmēneša izdevumi pārtikai, higiēnas precēm, medikamentiem, materiāliem izglītībai un attīstībai, dzīvesvietas nodrošināšanai u.c. būtu samazināmi, pēc atbildētāja subjektīviem ieskatiem par procesiem, kuros atbildētājs ikdienā nepiedalās.

Civilprocesa likuma 179.panta pirmā daļa nosaka vecāku pienākumu uzturēt bērnu. Šis pienākums ir samērojams ar vecāku spējām un viņu mantas stāvokli.

Saskaņā ar SIA /Nosaukums A/ izdoto izziņu prasītājas bruto ienākumi mēnesī ir 644,61 *euro* (18.lietas lapa). Saskaņā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Zemgales reģionālās nodaļas izziņu atbildētāja vidējie mēneša ienākumi laika periodā no 2014.gada janvāra līdz 2014.gada jūnijam bija 570,83 *euro* (lietas 47.lapa). Ziņu par citiem pušu ienākumiem vai nekustamā īpašuma vai kustamas mantas piederību lietas materiālos nav. Līdz ar to atzīstams, ka pušu ienākumi ir gandrīz vienādi, bet prasītājas apgādībā ir vēl viens bērns, savukārt atbildētājam apgādājamo personu nav. Līdz ar to viņš bērna uzturam var atļauties maksāt nedaudz lielāku summu nekā prasītāja. Turklāt uzturlīdzekļu aprēķinā ir iekļauti tikai ikdienas izdevumi, kas nepieciešami bērna normālas fiziskās un garīgās attīstības nodrošināšanai, bet pēc dzīvē gūtiem novērojumiem tiesa atzīst, ka vecāka izdevumi pie kura bērns dzīvo, pārsniedz ikdienas vajadzību apmierināšanai nepieciešamo līdzekļu apmēru. Atbildētāja apgalvojumu par kraso ienākumu apmēra samazināšanos vienu mēnesi pirms prasības celšanas, tiesa vērtē kritiski

un uzskata, ka Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras Rīgas pilsētas Zemgales reģionālās nodaļas izziņā norādītie atbildētāja ienākumi par laika periodu no 2014.gada jūlija līdz 2014.gada septembrim neatspoguļo atbildētāja faktisko ienākumu apmēru.

Turklāt atbildētājs ir darbspējīgā vecumā un nav iesniedzis pierādījumus, ka viņam trūktu spēju strādāt tādu darbu, kurā atalgojuma līmenis būtu pietiekams, lai atbildētājs spētu nodrošināt savu bērnu ar nepieciešamo uzturu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu Nr.37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 1. un 2.punktu katram vecākam neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt uzturlīdzekļus katram savam bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30 % apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumu Nr.665 "Par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" 2.punktā noteikts, ka no 2014.gada 1.janvāra minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 320 *euro*.

No iepriekš minētā regulējuma tiesa secina, ka likumdevējs uzskata par taisnīgu un samērīgu katram vecākam, neatkarīgi no mantiskā stāvokļa maksāt saviem bērnam uzturlīdzekļus vismaz valstī noteiktajā minimālajā apmērā, kas konkrētajā gadījumā uz sprieduma taisīšanas dienu ir 96 *euro*. Savukārt 2015.gada 1.janvārī spēkā stāsies šo noteikumu 2.punkta grozījumi, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 360 *euro*. Tātad no 2015.gada 1.janvāra minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kurš jānodrošina bērnam kurš sasniedzis 7.gadu vecumu būs 108 *euro*.

Pienākums nodrošināt saviem bēriem minimālo uzturlīdzekļu apmēru gulstas pat uz tādām personām, kuras vispār negūst ienākumus vai ir pat darba nespējīgas.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus apmērā, kas uz lietas izskatīšanas dienu pavisam nedaudz pārsniedz apmēru, kādā uzturlīdzekļi atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumu „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2.1. punktam jāsniedz katram vecākam neatkarīgi no materiālā stāvokļa.

Tiesa uzskata, ka atbildētājam, nenoliedzami bērnu uzturam būtu jānovirza lielāka naudas summa, nekā valstī noteiktais minimālo uzturlīdzekļu apmērs, jo viņš nav iesniedzis pierādījumus, ka viņa mantiskais stāvoklis un spējas liegtu viņam iespēju maksāt uzturlīdzekļus prasītājas pieprasītajā apmērā.

Tas, ka atbildētāja māte ir piedalījusies sava mazbērna uzturēšanā, neatbrīvo atbildētāju no Civilprocesa likuma 179.pantā noteiktā bērna uzturēšanas pienākuma. Saskaņā ar likumu bērna uzturēšanas pienākums gulstas uz vecākiem. Uz vecvecākiem šis pienākums pāriet tikai likumā īpaši noteiktos gadījumos, proti, ja bērnam vecāku nav vai viņi nespēj uzturēt bērnu (Civillikuma 179.panta ceturtā daļa). Tātad tikai no vecvecāku labās gribas un viņu materiālajām iespējām ir atkarīgs tas, kādā apmērā, cik regulāri un vai vispār viņi piedalīsies savu mazbērnu uzturēšanā. Taču bērnam uzturs ir jāsaņem katru dienu un tam jābūt pietiekamam, lai nodrošinātu bērna vajadzības un šo ikdienas vajadzību nodrošināšana ir absolūts bērna vecāku pienākums. Bērns dzīvo pie prasītājas un viņai ir tiesības paļauties uz to, ka viņa no bērna tēva saņems regulārus maksājumus noteiktā apmērā, lai pilnībā tiktu nodrošināts bērnam nepieciešamais uzturs. Līdz ar to nosakot piedzenamo uzturlīdzekļu apmēru, tiesa nevar ņemt vēra varbūtību, ka bērnam nepieciešamo uzturu atbildētāja vietā nodrošinās bērna vecāmāte.

Ņemot vērā minēto, tiesa uzskata, ka no atbildētāja prasītājas labā, pamatojoties uz Civillikuma 179.panta pirmo, otro un piekto daļu, no prasības celšanas dienas līdz bērnu pilngadībai piedzenami uzturlīdzekļi 130 *euro* apmērā mēnesī, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

No lietas materiāliem redzams, ka pēc prasības celšanas atbildētājs ir veicis uzturlīdzekļu maksājumus 400 *euro* apmērā (lietas 32., 48. un 49.lapa). Minētā summa ieskaitāma sprieduma izpildē.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.pantu no atbildētāja valsts ienākumos jāpiedzen valsts nodeva 234 *euro*, jo Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 3.punkts nosaka, ka prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu, bet 34.panta pirmās daļas 1.punkta a) apakšpunkts nosaka, ka par prasību, kas novērtējama naudas summā līdz 2134 *euro*, jāmaksā valsts nodeva 15 procenti no prasības summas, bet ne mazāk par 71,14 *euro*. Valsts ienākumos jāpiedzen arī ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par paziņojumu un pavēstu nosūtīšanu lietas dalībniekiem pirms sprieduma 7,85 *euro* (5 sūtījumi x 1,57 *euro*).

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1] un 250.[27], tiesa

nosprieda

prasību uzturētajā apmērā apmierināt.

Piedzīt no /pers. B//pers. A/ labā dēla /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam uzturlīdzekļus 130 *euro* (Viens simts trīsdesmit *euro*) apmērā, katru mēnesi, bet ne mazāk par Ministru kabineta noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru, sākot no 2014.gada 27.augusta līdz bērna pilngadībai.

Sprieduma izpildē ieskaitīt 400 *euro* (Četri simti *euro*), ko /pers. B/ samaksājis /pers. A/ pēc prasības celšanas.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos valsts nodevu 234 *euro* (Divi simti trīsdesmit četri lati).

Valsts nodeva iemaksājama šādā kontā: Saņēmējs: Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, Konta Nr.LV55TREL1060190911200, BIC kods TRELLV22, Iemaksas mērķis: valsts nodeva civillietā Nr. C29663514.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,85 *euro* (Septiņi *euro* 85 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami šādā kontā: Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģistrācijas Nr.90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Konta Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi civillietā Nr. C29663514.

Spriedums daļā par valsts nodevas un ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu piedziņu izpildāms labprātīgi 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Jolanta Zaškina